

Voorwoord

Hierbij bied ik u het jaarverslag van 2009 aan. Het was de bedoeling dat het jaar 2009 de boeken in zou gaan als het laatste zelfstandige jaar van de Raad voor Verkeer en Waterstaat. Mede als gevolg van de val van het kabinet Balkenende IV heeft het wetgevingstraject rondom de instelling van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur echter vertraging opgelopen, wat betekent dat de Raad voor Verkeer en Waterstaat in 2010 nog zal blijven bestaan.

Hoewel een en ander niet geheel volgens planning is verlopen, gaan de raadsleden met onverminderd enthousiasme verder met het werk. Als gevolg van de crisis zijn forse bezuinigingen – ook wanneer het gaat om de leefomgeving en infrastructuur - onontkoombaar. Er zullen ingrijpende strategische keuzes moeten worden gemaakt. De Raad voor Verkeer en Waterstaat wil graag een bijdrage leveren in de hierbij te maken keuzen.

Met de Raad voor het Landelijk Gebied en de VROM-raad heeft de Raad een gezamenlijk werkprogramma voor 2010 opgesteld, waarin sectoroverschrijdende onderwerpen uit het fysieke domein in samenhang worden behandeld. De commissies worden gevormd door leden uit de verschillende raden en de ondersteuning wordt gedaan door een gezamenlijk secretariaat, dat op 1 januari 2010 is ontstaan uit een fusie van de drie bestaande secretariaten van de Raad voor het Landelijk Gebied, de Raad voor Verkeer en Waterstaat en de VROM-raad.

Ondanks het feit dat er een nieuw werkprogramma is vastgesteld waar momenteel hard aan wordt gewerkt, vindt de Raad voor Verkeer en Waterstaat het belangrijk dat er aandacht wordt geschonken aan de in 2009 gepresenteerde adviezen. Omdat in 2008 geen verslag is verschenen, zullen ook enkele adviezen uit die periode in dit jaarverslag worden behandeld.

De voorzitter van de Raad voor Verkeer en Waterstaat
Mr. G.J. Jansen

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Adviesopdracht	3
2. Adviezen	
- In 2008 afgeronde adviezen	4
- In 2009 afgeronde adviezen	5
3. Vooruitblik 2010	7
4. Financiën	
- Financieel overzicht 2008	8
- Financieel overzicht 2009	8
5. Samenstelling Raad, expertisegroep en secretariaat	9

1. Adviesopdracht

De Raad voor Verkeer en Waterstaat adviseert minister en parlement over beleid inzake verkeer en waterstaat. De adviezen zijn strategisch van aard en gericht op structurele oplossingen. De adviesonderwerpen strekken zich uit over de langere termijn, maar raken eveneens de politieke actualiteit. Verbindingen leggen is het sleutelbegrip, met inbegrip van de Europese dimensie.

De Raad bestaat uit een kleine kernraad van zes leden. De kernraad wordt bijgestaan door een groep van externe deskundigen, de zogenoemde Expertisegroep. De adviezen worden voorbereid door commissies bestaande uit enkele raadsleden en enkele externe deskundigen. De mix van brede maatschappelijke expertise, aanwezig bij de vaste raadsleden, en specifieke materiedeskundigheid van de externe deskundigen staat borg voor een kwalitatief hoogwaardig, strategisch advies.

2. Adviezen

In de periode 2008/2009 zijn de volgende adviezen uitgebracht:

- Randstad 2040: Verbinden en verknopen
- Helder kiezen, keuzes helder maken
- Briefadvies OV-chipkaart
- Ondernemend regionaal openbaar vervoer voor meer reizigers
- De Randstad altijd bereikbaar
- Briefadvies Luchtvaartnota
- Witte zwanen, zwarte zwanen

Het advies 'Randstad 2040: Verbinden en verknopen' komt voort uit het werkprogramma voor 2007, terwijl de briefadviezen over de OV-chipkaart en de Luchtvaartnota op initiatief van de Raad voor Verkeer en Waterstaat zelf zijn uitgebracht. De overige adviezen komen uit het werkprogramma van 2008.

In 2008 afgeronde adviezen

Randstad 2040: Verbinden en verknopen

Briefadvies integrale langetermijnvisie Randstad 2040

Op 12 maart 2008 is het gezamenlijk door de Raad voor het Landelijk Gebied, de Raad voor Verkeer en Waterstaat en de VROM-raad opgestelde briefadvies 'Verbinden en verknopen' aangeboden aan de minister van VROM. Mede namens de ministers van VenW en LNV had zij op 1 november 2007 middels een brief gevraagd om een advies over een integrale langetermijnvisie voor de Randstad, waarbij de fysieke, ruimtelijke insteek het primaire uitgangspunt moest zijn. De raden onderschrijven de centrale doelstelling van het Rijk met betrekking tot de Randstad: namelijk het streven naar een duurzame en concurrerende Europese Topregio. Om de concurrentiepositie van de Randstad te versterken moet het kabinet volgens de raden een metropolitane ontwikkelingsstrategie uitwerken. Centraal in die strategie staat een netwerk van internationale, bovenregionale en regionale centra die elkaar aanvullen en die onderling prima zijn verbonden. In die strategie is het Groene Hart het centraal park van de Randstad met water als een belangrijk onderdeel van de identiteit.

Helder kiezen, keuzes helder maken

Advies over de langetermijnontwikkeling van Schiphol

Op verzoek van de ministers van VenW en VROM adviserende de VROM-raad en de Raad voor Verkeer en Waterstaat in het advies 'Helder kiezen, keuzes helder maken' over de langetermijnverkenning Schiphol die de Minister van Verkeer en Waterstaat 20 maart 2008 naar de Tweede Kamer heeft gezonden. In het advies wordt een ander uitgangspunt voor het Schipholbeleid bepleit. Het Schipholbeleid moet gebaseerd zijn op nationale publieke belangen. Schiphol moet daarbij zorgen voor de optimale bereikbaarheid, waarbij voldaan wordt aan de nationale belangen van zowel economie als milieu. Een selectief gebruik van Schiphol en de overige Nederlandse luchthavens is de beste oplossing om deze optimale bereikbaarheid te realiseren. Het is aan de politiek om heldere keuzes te maken in de afweging van deze nationale belangen.

In 2009 afgeronde adviezen

OV-chipkaart

Briefadvies

Op 22 januari 2009 heeft de Raad voor Verkeer en Waterstaat een briefadvies inzake de OV-chipkaart gestuurd naar de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de voorzitter van de Vaste Commissie Verkeer en Waterstaat. In het advies roept de Raad regering en parlement op een snelle en zorgvuldige invoering van de OV-chipkaart krachtig te ondersteunen. De Raad schaart zich achter het door de Staatssecretaris geactualiseerde aanvalsplan en benadrukt het belang van een positieve dialoog met de consumentenorganisaties. De Raad ziet de invoering van de OV-chipkaart als een essentiële stap om het openbaar vervoer op een hoger plan te brengen.

Ondernemend regionaal openbaar vervoer voor meer reizigers

Een advies over reizigersgroei door modernisering van de toepassing van het concessiestelsel

Eind februari 2009 is het advies 'Ondernemend regionaal openbaar vervoer voor meer reizigers' aangeboden aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. In het advies wordt gesteld dat de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer kan worden verhoogd door een meer zakelijke relatie tussen vervoerders en reizigers. Enkele jaren geleden is in het openbaar vervoer het concessiestelsel geïntroduceerd. Het concessiestelsel heeft de afgelopen jaren weliswaar tot meer efficiëntie geleid, maar het aantal reizigers is niet substantieel toegenomen. Wat betreft reizigersgroei, marktaandeel en klanttevredenheid moet volgens de Raad meer mogelijk zijn. Daarom moet het regionaal openbaar vervoer meer dan nu het geval is, de prikkel voelen zoveel mogelijk reizigers binnen te halen. Alleen dan zal de rol van het regionaal openbaar vervoer toenemen. Daarvoor moet het ondernemerschap in het regionaal openbaar vervoer worden versterkt. De Raad roept provincies en stadsregio's op vervoerondernemingen de ruimte te geven te ondernemen met de focus op dienstverlening aan reizigers. De vervoerondernemingen moeten met innovaties en investeringen het regionaal openbaar vervoer aantrekkelijk maken.

De Randstad altijd bereikbaar

Advies over robuuste verkeers- en vervoersnetwerken

Op 18 mei 2009 heeft de Raad voor Verkeer en Waterstaat het advies 'De Randstad altijd bereikbaar' aangeboden aan de Minister van Verkeer en Waterstaat. De Raad gaat in dit advies in op het betrouwbaar functioneren van de verkeers- en vervoersnetwerken, ook onder onverwachte omstandigheden. Extra capaciteit op wegen en spoorwegen kan wel erkende knelpunten wegnemen of ontlasten, maar maakt het verkeers- en vervoersnetwerk niet automatisch minder kwetsbaar voor verstoringen. De Raad voor Verkeer en Waterstaat adviseert het beleid ook te richten op het treffen van voorzieningen om de onverwachte, incidentele files als gevolg van bijvoorbeeld slecht weer of ongevallen tegen te gaan. De kosten van zulke incidentele files zullen 4 miljard euro per jaar bedragen in 2030 en vormen daarmee een steeds groter deel van de totale fileomvang. Om incidentele files te verminderen, moet het netwerk robuuster worden gemaakt. Dat kan door voldoende reservecapaciteit in te bouwen en door omleidingsroutes te creëren. Verder moeten het wegennet en het openbaarvervoernet beter worden verknoopt, zodat men bij verstoringen makkelijker kan overstappen. Dit vergt een nieuwe aanpak in het netwerk ontwerp en het netwerkbeheer, waarbij verschillende partijen en bestuurslagen samenwerken om bestaande netwerken zo betrouwbaar mogelijk te maken.

Luchtvaartnota

Briefadvies

Naar aanleiding van de in april 2009 naar de kamer verzonden Luchtvaartnota, brengt de Raad voor Verkeer en Waterstaat op 8 juni 2009 een briefadvies uit. Vanuit het in 2008 uitgebrachte advies 'Helder kiezen, keuzes

helder maken' concludeert de Raad dat er met de Luchtvaartnota belangrijke stappen in de richting van een helder en transparant luchtvaartbeleid worden gezet. Tegelijkertijd is de Raad echter van mening dat het Rijk zich bij de realisering van de publieke belangen te afhankelijk opstelt en zich daarmee onnodig kwetsbaar maakt. De Raad adviseert het kabinet in het samenspel tussen de bij de luchtvaart betrokken partijen een meer sturende rol te spelen door heldere en expliciete keuzes te maken en zo expliciet de grenzen van het speelveld aan te geven en te bewaken.

Witte zwanen, zwarte zwanen

Advies over proactieve adaptatie aan klimaatverandering

De Raad pleit er in het advies 'Witte zwanen, zwarte zwanen' voor om klimaatverandering bij infrastructuurbeslissingen expliciet mee te nemen. Dat is echter minder eenvoudig dan het op het eerste gezicht lijkt. Bij klimaatverandering speelt onzekerheid immers een grote rol. Voor politiek en bestuur zijn onzekerheden lastig om mee om te gaan. In het algemeen baseert men de te nemen beslissingen graag op zekerheden. Bij grote onzekerheden over de toekomstige ontwikkeling bestaat de neiging om het nemen van beslissingen vooruit te schuiven. Een andere reactie is het zekere voor het onzekere te nemen en nu investeringen plegen die achteraf niet nodig blijken te zijn. De Raad geeft in zijn advies een recept hoe bij de beleidsvoorbereiding en de besluitvorming over infrastructuur met de grote onzekerheden die met klimaatverandering gepaard gaan, kan worden omgegaan.

3. Vooruitblik 2010

In maart 2010 is het gezamenlijke werkprogramma van de Raad voor het Landelijk Gebied, de Raad voor Verkeer en Waterstaat en de VROM-raad ter goedkeuring naar de betrokken ministers gestuurd. Vanuit een achttal meerjarige thema's waarover in de komende jaren advies wordt uitgebracht, wordt ingegaan op de uit te brengen adviezen in 2010. De thema's zijn:

- 1: Gebiedsgericht besturen
- 2: Omgaan met klimaatverandering
- 3: Duurzame samenleving
- 4: Duurzaam geïntegreerde landbouw
- 5: Kwaliteitsslag ruimtelijk economische structuur, mobiliteit en wonen
- 6: Dynamiseren natuur- en milieubeleid
- 7: Inzicht in risico's
- 8: Nieuwe leefstijlen

De raden zien de samenwerking in 2010 als een kans om inzichten opgedaan in de laatste jaren met elkaar te delen en tot een nog meer integrale benadering van de adviesvragen te komen.

Naast de gezamenlijke adviezen zal elke raad in 2010 een aantal lopende adviezen uit zijn werkprogramma van 2009 afronden. Voor de Raad voor Verkeer en Waterstaat betreft dit de adviezen:

- Gateway Holland: Fundamentele keuze voor een welvarend Nederland (adviestraject 'Kansen voor mainports)
- Wie ik ben en waar ik ga: Advies over de effecten van veranderingen in demografie en leefstijlen op mobiliteit (adviestraject 'De betekenis van ontwikkelingen in demografie, leefstijlen en sociaal-economische factoren voor mobiliteit')
- Beter is sneller: Een advies over ontwerpen en toetsen van de kwaliteit van leefomgeving én mobiliteit (adviestraject 'Mobiliteit en kwaliteit leefomgeving')

Daarnaast wordt in 2010 nazorg geven aan een aantal reeds afgeronde adviezen.

4. Financiën

Financieel overzicht 2008

Bedragen x € 1.000	Verplichtingen		Uitgaven	
	Begroting 2008	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2008
Personele kosten	442	441	438	438
Algemene en materiële kosten	44	44	49	48
Adviezen	522	522	523	523
Totaal	1.008	1.007	1.010	1.009

Financieel overzicht 2009

Bedragen x € 1.000	Verplichtingen		Uitgaven	
	Begroting 2009	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2009
Personele kosten	515	514	520	520
Algemene en materiële kosten	17	16	25	24
Adviezen	483	482	556	555
Totaal	1.015	1.012	1.101	1.099

5. Samenstelling Raad, expertisegroep en secretariaat

De Raad

In 2009 bestond de Raad voor Verkeer en Waterstaat uit de volgende personen:

Mr. G.J. Jansen, voorzitter
Mw. ir. M.E. van Lier Lels
Mw. dr. ir. M.P.M. Ruijgh-van der Ploeg
Prof. dr. Th. A.J. Toonen
Dr. R.L. Vreeman
Mr. N.J. Westdijk

De Expertisegroep

De expertisegroep was in 2009 als volgt samengesteld:

Prof. dr. B.J.M. Ale, Technische Universiteit Delft
Dr. L. Bertolini, Universiteit van Amsterdam
Mw. ir. H. Blank, BVR Adviseurs Ruimtelijke Ordening
Mr. H. van Brink, Waterschap Rijn en IJssel
Mr. drs. B.J. Bruins, Connexion Holding N.V.
Ir. J.P.M. Dijkman, WL/Delft Hydraulics
Prof.dr. M.J. Dijst, Rijksuniversiteit Utrecht
Ir. W. den Dulk, zelfstandig adviseur
Drs. R.H.P.W. Kottman, zelfstandig adviseur
Ir. L.R. Lutje Schipholt, Inno-V
Drs. W.L. Moerman, zelfstandig adviseur
Prof. mr. A.G.A. Nijmeijer, Radboud Universiteit Amsterdam
Prof. dr. J. Oosterhaven, Rijksuniversiteit Groningen
Ir. J. Osinga, Provincie Overijssel
Prof. W. Ploos van Amstel, TNO Mobiliteit en Logistiek
Mw. G. Prins, UWV
Prof. dr. P. Rietveld, Vrije Universiteit Amsterdam
Mw. drs. A. Rijckenberg, zelfstandig adviseur
Mr. F.E. Schaake, zelfstandig adviseur
Ir. L.R. Lutje Schipholt, INNO-V
Drs. R.M. Smit, Vrije Universiteit Amsterdam
Drs. F. Spangenberg, Motivaction
Prof. dr.ir. L.A. Tavasszy, TNO Bouw en Ondergrond
Prof. dr. ir. P. Vellinga, Vrije Universiteit Amsterdam
Ir. E. J. Verroen, Twynstra Gudde
Mw. A. van Vliet-Kuiper, Gemeente Amersfoort
Prof. dr. G.P. van Wee, Technische Universiteit Delft
Ir. F.C.M. Wegman, Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
Prof. J.G. de Wit, SEO Economisch Onderzoek
Mr. F. de Zeeuw, Bouwfonds MAB Ontwikkeling B.V.

Het Secretariaat

Op het secretariaat zijn in 2009 de volgende personen werkzaam geweest:

Ir. H.J.M. Verkooijen, algemeen secretaris
Mw. dr. N.W.M. van Buren, plv. algemeen secretaris
Ir. F.A. van Beek, projectsecretaris
Mw. mr. G.J. Mensing, projectsecretaris
Mw. ir. M.H. Feenstra, projectmedewerker
Mw. drs. J. Hop, projectmedewerker
Mr. Ing. P.W.M. Snoeren, projectmedewerker
Ir. B.B.W. Thorborg, projectmedewerker
Mw. I. Haimé, projectassistente
Mw. J.D. Parag, projectassistente
Mw. J. Wittentrop-Pardoën, projectassistente
Mw. I.M. van Gelder MSc, Rijkstraine
Drs. M. Huisman, Rijkstraine
Drs. A.D.M. Kras, Rijkstraine
Mw. H.Z. Ghoerahoe, stagiaire
Mw. A. Singh, stagiaire

Raad voor Verkeer en Waterstaat

Oranjevuitensingel 6
2511 VE Den Haag

per ingang van 1 september 2010:
Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag

Postbus 20906
2500 EX Den Haag
Telefoon 070 339 15 16
Fax 070 339 19 70
secretariaat@raadvenw.nl
www.raadvenw.nl

